

Sundhed

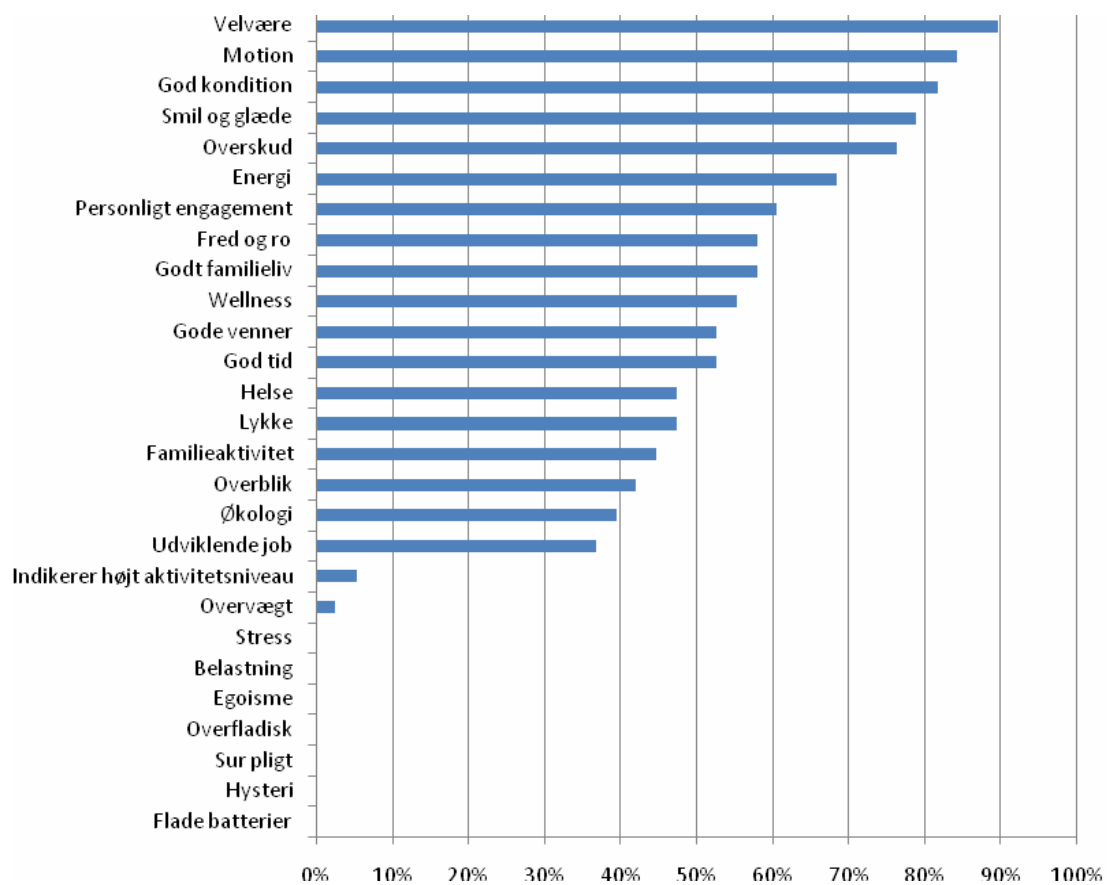
Opfattelse af sundhed blandt aktørerne på Mors

Aktørerne på Mors er blevet bedt om at sætte kryds ud for de udsagn, som de er enige i, at de forbinder med ordet 'sundhed', hvilket fremgår af nedenstående diagram.

Ordet 'sundhed' forbindes af 89,5 % af respondenterne med 'Velvære', 84,2 % forbinder ordet med 'Motion', 81,6 % forbinder ordet med 'God kondition', 78,9 % forbinder ordet med 'Smil og glæde' og 76,3 % af respondenterne forbinder ordet 'sundhed' med 'Overskud'.

Kun 2,6 % af respondenterne har svaret, at de forbinder ordet 'sundhed' med 'Overvægt', mens 5,3 % har svaret, at ordet 'Indikerer højt aktivitetsniveau'.

Derimod er der slet ingen af respondenterne, der forbinder ordet 'sundhed' med 'Stress', 'Belastning', 'Egoisme', 'Overfladisk', 'Sur pligt', 'Hysteri' eller 'Flade batterier'.

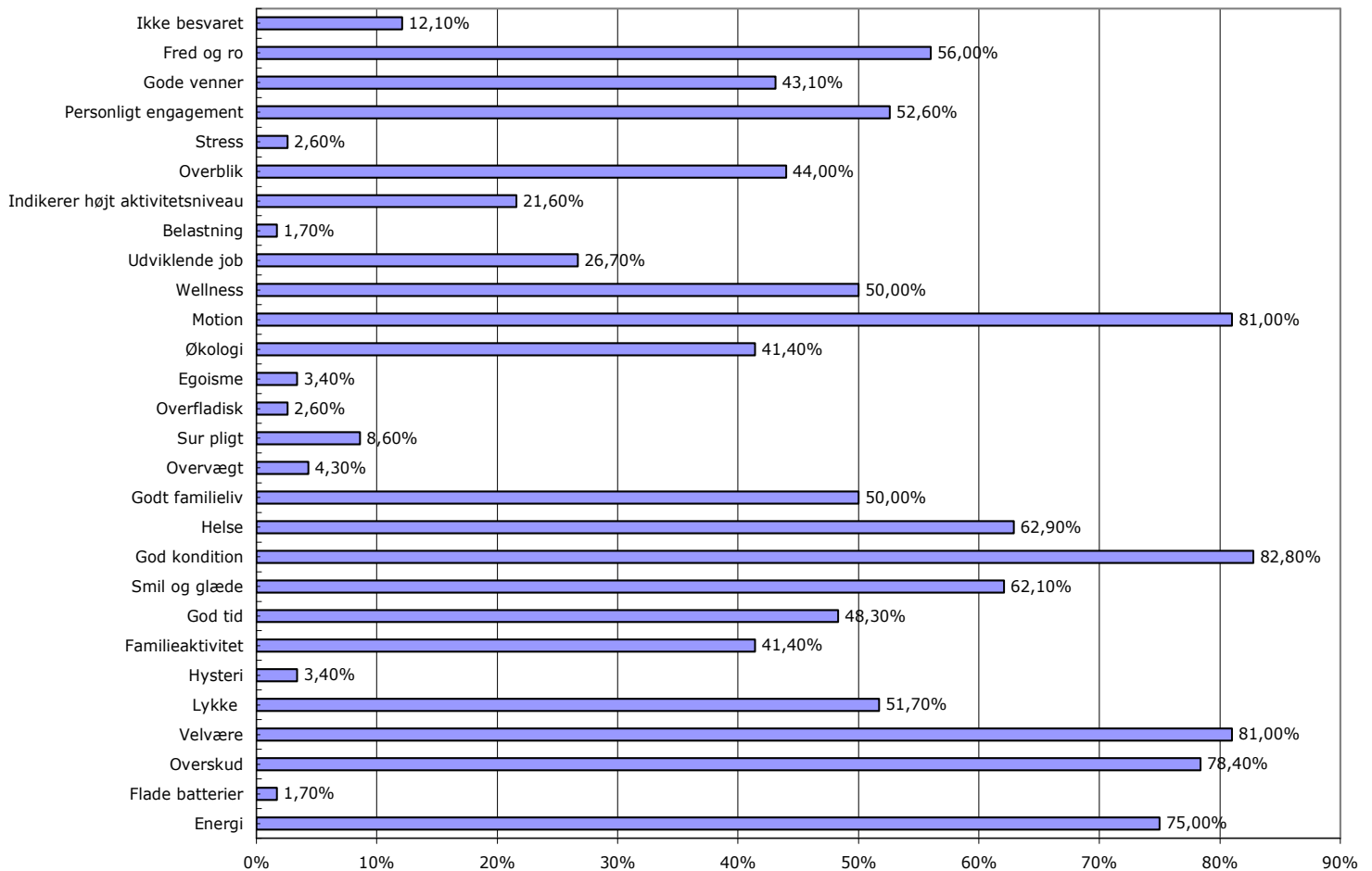

Andre ting som aktørerne forbinder med ordet sundhed: Massage, følge sin indre vejledning (ikke at gøre det af pligt) og sund mad.

Opfattelse af sundhed blandt folk uden for Mors

Folk uden for Mors blev også bedt om at svare på, hvad de forbinder med ordet 'sundhed' – deres svar kan ses af diagrammet på næste side.

Sundhed Mors - analyse af spørgeskemaundersøgelse foretaget i efteråret 2007

Størstedelen forbinder sundhed med 'Motion', 'God kondition', 'Velvære', 'Overskud', 'Energi' og Helse', men der er også mange der forbinder det med 'Fred og ro', 'Smil og glæde', 'Lykke' og 'Personligt engagement' – dvs. mere psykologisk funderede sundhedsopfattelser.

Der er ikke noget, der tyder på, at der er forskelle i svarene, når man sammenligner køn, uddannelsesniveau, geografi eller alder.

Under spørgsmålet: "Er der andet du forbinder med sundhed?" er det ord som sund mad, harmoni, indre velvære og balance der går igen.

Sund turisme på Mors

Aktørernes opfattelse af potentialet for sund turisme på Mors

Sammenlagt er der 75,7 % af de responderende aktører, der har svaret ja på spørgsmålet: "Tror du, der er potentiale for sundhed som turistprodukt på Mors?", mens 24,3 % har svaret nej. Respondenterne blev efterfølgende bedt om at begrunde deres svar på ovenstående spørgsmål. Nedenfor kan ses et udvalg af de begrundelser.

Dem der har svaret Ja:

- "God plads og flot natur + satsning på at udbrede turistsæsonen + satsning på unikke oplevelser + gerne betalingstilbud inden for jagt, fiskeri, naturguidedede ture - f.eks. fossiler, natur, historiske steder."
- "Nogle kunne ønske "ferie" mens der laves kosmetiske ændringer: Tænder (eller anden kirurgi)"

- *"Fordi Mors har naturen samt mange gode ting at tilbyde."*
- *"Øen er ideel til friluftsskiviteter"*
- *"Vi har ikke så travlt som mange andre steder. Og det skal vi ikke have."*
- *"Det er trend - her er smukke omgivelser, der beriger sanserne."*
- *"Der er dog, en større og større gruppe, der ønsker aktiviteter i deres ferie. Disse aktiviteter behøver nødvendigvis ikke, at foregå under en brændende sol.! Her har Mors meget at byde på. Kort sagt, tænk på en ferie hvor turisten deltager aktivt. Der er flere og flere der ønsker spændende aktiviteter i deres ferie."*
- *"Vi har fjorden. Den skal naturligvis bruges til havkajak, sejlads (sejlbåd), snorkling/dykning, ud i det fri på hesteryg, cykel, vandretur - der skal laves "pakkeløsninger" så det er nemt at købe en samlet pakke, gerne med bus/tog fra alle egne i landet. Der skal laves en fælles markedsføring - vi er mange små virksomheder der ikke har råd til en ordentlig markedsføring."*
- *"Vi skal markedsføre Mors som et sted, man tager hen, og bruger naturen på en aktiv måde uden at man behøver at være super-fit - gerne på en familievenlig måde. Man skal kunne bevæge sig rundt på øen på en sikker og afslappet måde."*
- *"Kombinationen: Natur + sundhed"*

Dem der har svaret nej:

- *"Oplevelser vil sælge billetter - ikke sundhed. Man behøver jo ikke at besøge en ø for at blive sund."*
- *"Der er ikke noget som unikt knytter det til Mors."*
- *"Man kommer for at opleve og slappe af, nyde naturen - Jesperhus, Højriis Slot, Skarregård."*
- *"Fordi jeg tror, der er plads til mere almindelig turisme frem på at satse på nyt."*
- *"For få læger, for langt til sygehuse."*

Opfattelse af potentialet for sund turisme på Mors, ifølge folk udefra

Af de responderende folk ude fra er der 77,5 %, der har svaret "ja" til, at de godt kan se et potentiale for sundhed som turistprodukt på Mors, 9,5 % har svaret "nej" og 12,9 % har ikke svaret.

Dem der har svaret nej:

Respondenternes begrundelser for at svare "Nej" er overvejende, at de enten ikke ser et potentiale for sundhed som turistprodukt, eller at de ikke kan forestille sig, at folk vil holde ferie på Mors, fordi det "ligger for langt væk".

Der er også en enkelt, der mener, at der ikke er et potentiale, fordi Morsingboerne selv er for bange for at prøve noget nyt. Endelig er der også besvarelsen, at man ikke forbinder Mors med sundhed.

Der er ikke noget fællestræk blandt dem, der har svaret "nej" i forhold til alder, køn, uddannelsesniveau, rejsevaner, bopæl eller om de tidligere har afholdt ferie på Mors.

Dem der har svaret ja:

Også dem der har svaret "ja" fordeler sig som undersøgelsens samlede respondenter i forhold til alder, køn, uddannelsesniveau, rejsevaner, bopæl og hvor vidt de tidligere har afholdt ferie på Mors.

Af dem der har svaret "ja" til at der er et potentiale for sundhed som turistprodukt på Mors, argumenteres der ofte med udgangspunkt i øens eksisterende ressourcer som f.eks.:

Dejlig natur og skønne omgivelser
Meget plads/Åbne vidder
Gode muligheder for udendørsaktiviteter med brug af naturen (løb, sejlads)
Tæt til vand/Limfjorden
Sund mad fra Limfjorden: Fisk og skaldyr
Isoleret ø-samfund ("Eksotisk" beliggenhed)
Off-line ø-samfund: Sætte tempoet ned, slukke mobil, computer, finde sig selv
Fred og ro – tid til eftertanke, familie, sig selv, partneren, afslapning
Frisk luft
Ingen forurening

Disse ressourcer forbinder respondenterne direkte med sundhed og velvære – f.eks. i følgende citater:

"Smuk natur lægger op til at være ude, og dermed til at motionere, hvad enten det er tænkt som motion eller ej. Vand lægger op til mange aktiviteter – fiske, bade/svømme, kano, kajak, vandski mm. Dvs., at grundstenene til en "aktiv" ferie er på Mors."

"Netop p.g.a. "eksotisk" beliggenhed, altså: geografi og natur. Derudover også historie og kultur. Tilsammen 4 ressourcer som i kombination med fantasi og foretagsomhed må kunne danne grundlag for etablering/organisering af spændende attraktive tilbud."

"Et sted hvor man får oplevelsen af et naturligt frirum og mulighed for at hellige sig sit eget velvære med naturlige midler som: frisk luft i håret, traveture/cykelture i stille natur og ro til at tænke. Måske en ø hvor man slet ikke kan vælge den hurtige fastfood, men udelukkende spisesteder med god sund mad af økologiske råvarer."

"Øen er, for mig at se, uudnyttet ift. den frie natur og de kulturelle oplevelser denne kan forandre. Jeg kan sagtens se et potentiale i, at markedsføre øen gennem wellness og et sted, hvor man kan afstresse fra det jagende byliv. Mors kunne være et sted man tog på forlænget weekend, eller længere, for at koble af fra hverdagen. Hvad enten det er gennem motion, wellness eller blot hygge med familien ala et sommerhusophold ved kysterne."

Mange mener desuden, at det er nødvendigt at tænke "nyt" på området og at det vil kræve meget markedsføring. Der er i forvejen et stort fokus på sundhed i medierne og i samfundet generelt, men ifølge besvarelserne skal man finde frem til et koncept, der adskiller sig fra andre koncepter i landet og samtidig passer til Mors.

"Mors har lige så gode chancer, som alle andre lokalområder, de skal bare finde deres egne kendetegn og værdier frem, og der vil automatisk opstå en interesse fra befolkningen generelt. Self. vil en nyfortolkning af nogle af kendetegnene samt værdierne, være på sin plads. Men generelt kan folk også godt lide at se noget med nostalgi."

Det foreslås også at man laver en decideret branding-strategi for øen, fordi den mangler et klart brand: *"Man mangler at markedsføre sig, at man f.eks. har nogle lækre strande. Jeg tror kun det er lokalbefolkningen der ved at der er lækre bademuligheder på Mors. Vi andre tager til Vesterhavet."*

I hvor høj grad efterspørger folk udefra sund turisme?

På spørgsmålet: *"Kunne du som turist være interesseret i sundhedsturisme?"* er der 61,2 % der har svaret "Ja" og 26,7 % der har svaret "Nej" (12,1 % har ikke besvaret spørgsmålet).

Dem der har svaret "ja" fordeler sig geografisk, aldersmæssigt og uddannelsesmæssigt bredt. Der er generelt flere kvinder end mænd, der har besvaret spørgeskemaet og man kan også se at der for begge køn gælder, at flertallet af dem placerer sig på ja-siden. Men der er en større procentdel af kvinderne, der har svaret "ja", end der er af mændene (Nej: 48,4 % kvinder, 51,6 % mænd – Ja: 71,8 % kvinder, 28,2 % mænd).

Der er ikke noget, der tyder på, at det gør en forskel, hvordan folk generelt rejser (med partner/med børn, alene mm.) i forhold til om de kunne efterspørge sundhed på ferien. Det ser heller ikke ud til, at der er nogen umiddelbar sammenhæng mellem, om man tidligere har holdt ferie på Mors og hvor vidt man kan se sundhed som turistprodukt som et potentiale for øen.

Dem der har svaret "ja":

Flere har allerede fokus på sundhed i hverdagen og vil derfor meget gerne fastholde dette fokus i ferien. En del påpeger, at specielt når det gælder sund kost og økologiske produkter, er det en mangelvare i turistindustrien.

Flere giver udtryk for et ønske om at kunne bo på et hotel, vandrerhjem eller lignende og derfra kunne gøre brug af en hel ø's muligheder indenfor aktiviteter og velværetilbud – hvor fokus er på sundhed for krop og sjæl.

Der er dog noget, der tyder på, at dem der har svaret "ja" deler sig i to grupper.

Den ene gruppe efterspørger moderate motionsaktiviteter. Dvs. de ønsker en rolig ferie med masser af frisk luft i naturskønne omgivelser - der skal stadig slappes af og holdes ferie – de efterspørger typisk afstressningsaktiviteter som f.eks. massage og sund kost – evt. økologi:

"Det må bare ikke blive for "hysterisk", der skal også være tid til hygge."

"Hvis det kunne inkorporeres i ferien som et gode og ikke en sur pligt, kunne det meget vel give personligt overskud" –

Dette er også noget børnefamilierne slår på:

"Aktiviteter i naturen er altid dejligt, specielt med børn." "Dejligt at komme ud og opleve og røre sig sammen som familie."

"Jeg synes, at det er en rar og fin måde at være sammen på - og at sundhed ikke kun har noget med regulær motion at gøre, er naturligvis et plus. Det tror jeg ikke, at folk generelt er opmærksomme på. Det er fint, at man kan være sammen med familie og venner uden at sidde bænket om spisebordet i sommerhuset, eller hvor ellers man befinder sig. Vi skal være bedre til at komme væk fra bordet og ud og opleve!!"

Den anden gruppe ønsker en mere aktiv sportsferie – stadig med sund kost og tid til afslapning:

"Det er skønt at holde ferie og være aktiv, det giver sammenhold og glæde, batterierne er godt ladet op efter en aktiv ferie."

"Kombinationen af en løbetur, massage og 18 huller golf inden frokost, og så en tur på museum om eftermiddagen lyder helt perfekt." "Det kunne være dejligt at komme et sted hen hvor man

havde mulighed for at holde en sundheds ferie, uden man skulle tage til la santa sport og betale en million"

Gennemgående er dog ønsket om sunde kost-tilbud – gerne økologiske:

"Hvad jeg ofte er træt af, når jeg besøger turistede steder, er det ringe udbud af sundere mad. Væk med burgerne og pomfritterne og giv os en rigtig madkultur og madoplevelse."

"Eks. vis er det kærkomment, hvis børnemenueen ikke hedder pommes frites med stegt kylling o.l., men også er sund kost for børn."

Dem der har svaret "nej":

Disse besvarelser er delt mellem dem der ikke er interesserede i sundhed generelt – og dem der ikke er interesserede i det på ferien:

"Jeg går ikke så meget op i sundhed"

"Når jeg tager på ferie, så er det for at besøge venner eller opleve storbymiljøer."

"Backpacking med udfordringer er bedre – jeg vil gerne opleve noget og få et indtryk når jeg rejser."

"Jeg forbinder ikke ferie med sundhed – jeg forbinder ferie med samvær, hygge og god mad."

Der er også en opfattelse af at sundhed er en privat sag, og at det er noget, der hører hverdagen – ikke ferien – til.

Endelig er der også en opfattelse af, at sundhed på ferien er et tilbud, der retter sig til den midaldrende gruppe af turister:

"Ikke nu. Som børnefamilie er det andre tilbud, der står højest, men gerne senere i livet."

"Ser mere sundhedsturisme (forstået som kurbade og spa) som målrettet mod den midaldrende gruppe af turister."

"Måske om 10 år – nu kommer familieliv og fællesskab i første række."

I hvor høj grad ønsker aktørerne på Mors at bidrage til udvikling af sund turisme?

På spørgsmålet om aktørerne på Mors kan se sig selv som leverandør af sunde turistprodukter har 55,3 % svaret 'ja', 42,1 % svarede 'nej' mens 2,6 % ikke har besvaret spørgsmålet.

Størstedelen af respondenterne er positive over for sundhed som turistprodukt og kan godt kan se dem selv som leverandører af sådanne produkter. Nogle af dem der har svaret nej til dette, har begrundet det med, at de ikke kan se relationen mellem deres erhverv/forening og turisme.

Respondenternes forslag til udvikling af sundhedsturisme på Mors

Der er et stort antal af besvarelserne, der indeholder konkrete forslag til, hvad Mors kunne gøre, for at tiltrække flere turister med sundhedsprodukter.

Flere af dem kredser om de samme overordnede temaer, men der er også flere konkrete idéer imellem – her er et udpluk:¹

- Sund, alsidig mad – gerne økologisk

---

¹ Se bilag med kommentarerne fra undersøgelsen, for at finde alle forslag

- Udvikle de potentialer der allerede er i området i stedet for at lave et stort wellnesscenter.
- At der skal oprettes mountainbike- og løberuter.
- *"Jeg synes, man bør profilere sig på de ting, som man er god til i forvejen, lave samarbejde på tværs, så folk kan købe en færdig pakke, men stadig have mulighed for at vælge til og fra."*
- *"Ophold med tema-tilbud, f.eks.: FISK: Guidet fisketur med informationer undervejs om den pågældende natur, vær med til at tilberede/indtage en traditionel lokal ret. (...) LITTERATUR: Guidet tur, hvor boede forfatteren/de skildrede personer/karakterer"*
- *Hvis der var nu også var fokus på alternative motionsformer såsom vandski, faldskærm og andre aktiviteter som man ikke har mulighed for at dyrke i ved sin bopæl, kunne det også interesse mig. Og hvilket image at have for en ø: The Island of ekstreme sport.... Do you dare Mors..."*
- *"Stimulere oprettelse af økologiske gårdbutikker, Bed & Breakfast på landejendomme, feriehuse med tilknyttede muligheder for sportsudøvelse."*

Konklusion

Langt størstedelen af de responderende aktører mener, at der er potentiale for sundhedsturisme på Mors. Både aktører der er beskæftiget inden for de traditionelle turistbrancher så som 'Attraktion/forlystelse' og 'Overnatning', men også aktører inden for brancher man normalt ikke forbinder direkte med turisme, er positive over for ideen om sundhedsturisme på Mors. Ligeledes tror størstedelen af de responderende folk ude fra også, at der er et potentiale for sundhedsturisme på Mors. Både aktørerne og turisterne begrundede dette primært med naturrelaterede ressourcer på øen.

Med hensyn til turisterne personlige behov for sundhedsturisme, så kan over halvdelen af respondenterne godt være interesserede i sundhedsturisme – men der efterspørges flere typer af sundhedsferier (moderate motionsaktiviteter, aktive sportsferier mv.) Gennemgående er dog, at der ønskes sunde, gerne økologiske, kost-tilbud.